

Előfizetési árak:
 egy évre 8 kor., félévre 4 kor.,
 negyedévre 2 korona.
Egyes szám ára 18 fillér.
 Irányítók másképp árak szíriat.
 A lap megjelenti minden ad-
 tóitökön.
 Felelős szerkesztő:
BRANKOVICS GYÖRGY.

KÖZÉRDEK

Szerkesztőség: Deák-u. 8.
 hová a lap szellemi részét illető
 közlemények küldendők.
 Kezintok vissza nem adatnak.
Kiadóhivatal: István-utca 9.
 hová a lap anyagi részét illető közle-
 menyek és előfizetési penzek küldendők.
 Kiadóhivatalos:
FUCHS ANTAL.

PESTMEGYE SZABADELVÜ KÖZÖNSÉGÉNEK HETILAPJA.

Felhívás előfizetésre.

Lapunk, a „Közérdek” I. évi november hó 1-én nyolczadik évfolyamának negyedik negyedébe lépett s amely szerényen és öntudatosan tekinthet vissza multjára, ép oly szerényen és bizalommal tekint a jövőbe.

Két kötelességet vállalt a multban magára s ezt a két kötelességet lelkiismeretesen fogja a jövőben is teljesíteni.

E két kötelesség: **a tárgyilagossággal s a valódi szabadelvűség hirdetése.**

Két ezéll tűzött ki maga számára a multban s e két ezéllnek az elérésére szenteli minden erejét a jövőben is.

E két ezéll: **a község és a társadalom egyszéges fejlődésének azelőmozdítása.**

E két kötelességet teljesítve, e két ezéll felé törekedve, a „Közérdek” mindenkor és mindenkiél szemben megtartotta a jó ízlésnek, a tapintatnak s az irodalmi műveltségnek a hangját, s ezt a jövőben sem fogja megváltoztatni. Eppen azért *Ujpest lakosainak csak olyan érdekeiért emeli fel szavát, amelyek jogosak, méltányosak s a község érdekeibe nem ütköznek; s éppen azért a kellő értékre szállit le minden jogtalan igényt, minden önérdék sugallta ténykedést s igaztalan eljárást!*

A „Közérdek” tehát csak azon polgárz társaknak a támogatására számít, kik az igazságnak és a valódi szabadelvűségnek, a műveltségnek és a valódi testvériségnek barátjai és hívei. Ezek támogatását és pártj fogását kérjük ez alkalommal is midőn u. előfizetést nyitunk.

Lapunk előfizetési ára:

egy évre --- --- 8 kor.
 fél évre --- --- 4 kor.
 három hóra --- --- 2 kor.

mely összeg a lap kiadóhivatalába, **Fuchs Antal és József** könyvnyomdájába, **Ujpest, István-utca 9. szám küldendő.**

Hazafias tisztelettel:

a „Közérdek” szerk. és kiadóhivatala.

Gyermek hiénák!

Ujpest, december hó 3-án.

Lapunk t. olvasói megbocsátanak nekünk, hogy még nem foglalkozunk azal a kérdéssel, a mely ez időszerint a legérdekesebb községünkben: **a községi választások kérdésével.**

Ez a községi választás egyrészt még nem érett meg tollunk számára, amennyiben a pártok tusájában, a sárdobálásban semmi kedvünk sinés részt venni majd ha ajdöntő ütközet közeledik, akkor elmondjuk mi is tárgyilagossan s az igazságnak megfelelően nézetünket ugy a községi választásról általában, mint a pártokról és a jelöltjeikről különösen, erre pedig egy két ezikk tökéletesen elég; másrészt a községi választás olyan belügye a községnek, a melynek hullámai bármily áradást idéznek is elő, az áradásnak szemétye, avagy termékenyítő iszapja itt marad, itt ülepszik le községünk határain belül, ellenben azokról a bűnesetekről, a melyek községünk erkölcsi mozarából burjánzanak ki, már a külvilág is tudomást szerez; azok a bűnesetek, mindenkinek a véleményét kedvezőtlenül befolyásolják, röviden, veszett híret költik Ujpestnek.

Ujpest bünkrónikája a legujabban három megdöbbentő esettel szaporodott.

Az egyiket „A könyvelő szerelme” cím alatt szellőztették a lapok s ennek hőst: Dickmann Gyula könyvelőt sikkasztásért három évi börtönrre ítélte a pestvidéki törvényszék. Az elsikkasztott p. után ugyan nem az upesti, hanem a soroksári takarékpénztár sir, de annak, hogy Dickmann Gyula Soroksáron is sikkasztott, Ujpest, illetőleg az az upesti pénztintézet az oka, a mely Dickmann tizezer koronás sikkasztását nemcsak hogy elhalgatta, hanem még kitűnő bizonyítványt is adott neki, amelynek segítségével a gavallér ember nemcsak új állást, hanem újabb alkalmat is szerzett magának a sikkasztásra.

E mek a kitűnő bizonyítványnak az árát 23 ezer koronával fizette meg Soroksár. Ennél azonban sokkal nagyobb Ujpest erkölcsi vesztesége, mert jövőben senki sem fog bizni az Ujpesten nyert kitűnő bizonyítványokban.

A második eset a Nepomuczky Lippót asztaloslegény esete, a ki kedvesít Kubányi Julia varrónót ott gyilkolta meg s rabolta ki a Templom-utca 9-ik számú házban. Erre a gyilkosra a bécsi esküdtzék mondta ki a vétkeket s a bécsi törvényszék ítélte halálra. Miután azonban kedveseiket nemcsak nálunk, hanem a világ számtalan más városában is meggyilkolták már s megfogják még gyilkolni az elvetemült gavallérok, ebből a bűne etből tehát csak az a kár háramlott Ujpestre, hogy az Osztrák fekete könyvbe is bekerült községünk s

A vén fa sóhaja.

Sirdogálok, buslakodom
 Szőke Duna partján.
 Tanitsatok lelkesülmi
 Mesze futó habján:

Bérszárnyák jobbra, balra
 Eget ostromolnak;
 De látom, az őszinteség,
 S szívek itt halottak.

Kedves Dunánk ősz hulláma!
 Tanits más beszédre
 S hogy álom csak álom legyen:
 Őszinteség, igazszólás
 Száljon föl az égbe.

Atültettek engem, vén fát
 Ragyogó partodra;
 Csak ne hullna soha könyüm,
 Hej! ne sirjak soha könnyet
 Csobogó habodba!

Rutkay Gyula.

A feleségem névnapja.

Miesoda napot éltem át! Ma van szent Angelika, a feleségem nevenapja. Reggel így szóltam magamhoz:

— Mivel lepjem meg? Egy csokor virággal? Ez nagyon közönséges. Ekszerrel?

Ez drága meglepetés. Hanem most van a finom gyümölcsök ideje. Vegyek neki egy köteg spárgát. Ez az! ez a legokosabb, amit kieszelhettem, annál is inkább, mert a spárgát én is szenvedélyesen szeretem.

Amint mondtam, meg is tettem. Legszobbet vásárlom meg, amelyik csak kapható. Hat frank a kötegye. Elégedett mosolylyal, mint a jó férj, aki megtette kötelességét, lépek a szobéba, éppen amikor a feleségem a haját fodorítja.

No drágám, mit gondolsz, ki hozott valami meglepetést az én Angelikámuak?

— Igazán? Oh milyen kedves vagy! — feleli ő és találgatja, hogy mi lehet a csomagban.

En megcsókolom mind a két orezóját, aztán sugárzó tekintettel nyugodtan adtam át a köteg spárgát. De miesoda szemeket meresztett Angelika!

— Hát ezt hoztad?
 — Ezt. Ugye-e kitűnő meglepetés?
 — És ez minden, amit kapok?
 — Igen.

— No te ugyan aligha fogod magad tönkre tenni a feleségedért!

Ha Angelika ilyen hangon szólal meg, az mindig vihart jelent. En tehát sietek a spárgát elővenni a csomagból és dicséretkel ékesíteni portékámat,

— De nézd legalább, hogy milyen szép. Hat frank a kötegye. Nem sajnáltam a pénzt. Nézd csak, véges-végig ehető — sőt még azon tul is.

Hivom is nyomban a cselédet.

— Françoise, ezt a pompás spárgát déjeunerre elkészíti. Olajjal eszszük!

— Nem — mondja Angelika szárazon, — fehér mártással.
 — De én azt hiszem...

— Természetesen! már ismét ellenkezned kell velem.

— Egyáltalán nem, hanem...
 — Sohse fáradj! Nem fogsz a te rendes szeszélyeidre kényszeríteni. Oh nem!

— Rendes! De...
 — Nem is eszem a te spárgádból. Utálom azt is, téged is.

— De hallod, ez sok.

— Még arra is kényszeríteni akarsz, hogy ne beszéljek? Remélem, megmondhatom, milyen ember vagy...

— Elég!
 — Goromba pokrócz vagy, igenis!

— Angele!
 — Ugy-ugy, csak bántalmaz is, hiszen én csak nő vagyok! Verj is meg! Ezt azonban nem tűröm tovább...

— És fölteszi a kalapját, kitarja az ajtót és elszalad, mialatt ezt kiáltja:
 — Engem többé nem látsz!

* * *

A dühtől rákpiros lett az arezom, de öt pereznyi várákozás után félelmet kezdek érezni. Ismerem a feleségemet, hihetetlenül szenvedélyes. Lesietek az utczára, de már nem látom, Nyugtalanul rohanok tovább és a Pont Neuthidhoz érek, ahol esődületet látok. Ijedten kérdezem egy kis ezukrászinastól:

— Mi történt itt?
 — Ah, monsieur, a szegényke belefutott!

— A nevét, hamar a nevét!

— Nem tudom, de olyan kedves, csinos volt a szegény!

— Menj, barátom, igyekezz megtudni nevét.

hogy a bécsi esküdtsek tagjai — a mint egy budapesti hírlaptudósító beszéli — szarkasztikus mosolylyal halgták végig az újpestiek határozatlan tanuallomásait.

A harmadik eset, a „Halottfosztogató leányok“ esete, szörnyű világot vett az újpesti gyermekek, pláne leányok erkölcsi állapotára és azon felháborító, minden kegyeletet nélkülöző gondozásra a melyben nálunk a templom után a legszentebb hely, a temető részesül.

Hallgattunk akkor, a midőn azt jelentették szerkesztőségünknek, hogy a sirokról ellopják a koszorukat, a virágokat, sőt a takaraszteket is, melyek tüzelő anyagként használtatnak föl a kályhákban és takaréktűzhelyekben, de nem hallgathatunk most, a midőn nyilvánosságra jutott, hogy fiatal csavargó gyermekleányok éjszakánként kijártak a temetőbe, feltörték az ujonnan elhantolt sirokat, feltörték a koporsókat, kifordították a halottakat s leoptak róluk, az ékszert és a ruhát.

A rendőrség négy kis leányt tartóztatott le ebből az esetből kifolyólag, kik elhagyottságuknál fogva az utcán háltak s úgy látszik abból éltek, a mit a temetőben a sirok, a koporsók, a halottak megszenteltetésével lopkodtak. Az elfogottak: *Stack Róza* 15 éves, *Kubányi Teréz* 15 éves, *Fitz Teréz* 14 éves és *Hipicskovics Erzsébet* 14 éves leányok.

Gyermekhiénák!
Hiénák szülöttei!
Hiéna társadalom tagjai!

Még elgondolni is borzasztó! Az erkölcsi elzüllesnek olyan foka ez, a mely kétségbeejtő. Olyan sötét pont ez, a melyet a vegyészetnek semmiféle szerével sem lehet kitisztina.

Hát senki sem tanította imádkozni, senki sem nevelte, oktatta azokat a leánygyermekket?

Hát senki sem gondoskodik itt az el-

hagyott, éjjel-nappal utcákon csavargó gyermekekről!

Hát nem látja, nem veszi észre őket községünkben senki, se a társadalom, se az előjáróság, sem az emberszeretet gyakorlására alakult jótékony egyesületek tagjai?

Hát a rendőrség közegei is csak akkor vesznek róluk tudomást, amidőn már hiénákká váltak?

Hát senki sem őrzi temetőnket, s a temetőben halottaink nyugalmát?

**Senki!
És ismét senki!
Tisztelt Előjáróság!**

Miután azok a szemétdombok, melyeket a község szemetes kocsijai a temető körül leraaktak, nem órködnek szereteteink nyugalma fölött; miután tudjuk, hogy lehetetlenséget kívánunk akkor, a midőn azt kérjük, hogy a temető nyitott oldalát keríttesse körül; miután saját szemünkkel láttuk, hogy a zsidótemető téglá falán is a még nappal is, átmásznak a vásott kölykök: arra kérjük tehát a tisztelt előjáróságot, hogy legalább *éjjeli őrt* alkalmazzon a temetőben, ha már rendőr egyáltalában nem jár azon a vidéken, mert csekély létszámánál fogva nem is juthat arra a vidékre.

Uraim! Hölgyeim!

Lelkészek, tanítók, szabad közművesek, jótékony egyesületek, nőegyletek s társadalmunknak mindazon tagjai, kiknek kebelében emberszerető szív dobog: gondolkozzanak e megdöbbentő, kétségbeejtő erkölcsi állapotok fölött!

Gondolkozzanak ez állapotok retentő következményei fölött!

A letartóztatott négy leányon kívül még nagyon sok ilyen teljesen elhagyott gyermek csavargó Újpest utcáin!

Szedjék össze őket, ha másként nem, a rendőrség segítségével!

Mentsék meg őket az erkölcsi elzüllestől!

Egyesítsék szellemi és anyagi erői-

— Nem tehetem, uram. Látja, hogy egy megrendelt desszertet viszek a fejemen.

Magam kuszom le hát a lépesőkön a víz széleig. Már le is kaptam a kabátomat, de szerencsére eszembe jutott, hogy csak esőben tudok uszni s abban is rosszul. Fölveszem tehát ismét a kabátomat és meg kell elégednem annyival, hogy tétlenül bámuljak a vízbe. Semmit, éppen semmit sem látok! Tovább megyek, a Szajna partján, elérek az Invalidek hídjához és ismét eső-dületet látok. A szívem újra nagyot dobban. De csak egy ló eszszott meg s azt igyekeztek lábra állítani az emberek. Husz percet pocskólok el a bámulással, amíg sikerül végre a lovat fölláttatni. Tovább megyek a part mentében s lérek a Point-du-Jourig. Ha eddig nem találkoztam a feleségemmel, gondolám magamban, akkor bizonyára elkerültük egymást. És visszafordulok.

A Grenelle hídnál a harmadik eső-dületet látom s az emberek között az én előbbi kis ezukrászinashoz, csak hogy már a fele volt meg csak a fagyaltból a fején. A fele elolvadt a napban.

— Mi történik itt?
— Éppen most huzták ki a vízből.
— Ah, hamar, nos...?
— Persze meghalt!

Roskadozni érzem a térdeimet. Emberfeletti erővel leküzdöm azonban ájulásomat és így szólok a kis ezukrászinához:

— Fiam, itt van 20 frank és a névjegyem. Hozasd a szerencsétlent a lakásomra. Én nem merem megnézni.

És mint örült elrohanok.

* * *
Csorgó verejtékkel belépve érkeztem haza. Csöngetek. A cseléd ajtót nyit; nem is szomorú az arcza, igazi cselédlelek! Alig vagyok képes a lábamon állani, valósággal

belezuhanok egy karos székbe, aztán hosszán magam elé merengek.

— Monsieur nem megy be madamehoz? — kérdi a cseléd.

— Nem merek ránézni azok után, amik köztünk történtek — ah, a szerencsétlen!

— Ej, madame bizonyosan megbocsátott az urnak!

— Gondolod, Françoise?

— Persze, nem láttam semmi haragot az arcán.

— Hát már hazahozták?

— Nem tudom; az ebédidőben van.

— Akkor hát bátorság! — mondom magamban. — Tedd meg ember a kötelességedet: menj, könyörögj bocsánatért a halottól.

Reszkette nyitok be az ebédidőbe — és mit látok. A feleségem éppen a spárgát eszi jóízűen és ezzel fogad:

— Mondhatom, pompásan izlik, már nem is haragszom többé rád.

Egy szót sem voltam képes szólni.

Csöngetnek. A cseléd bebocsájtja az én kis ezukrászinomat, akinek a fagyaltja már egészen elolvadt; és az inas átad nekem egy megfulladt ebet.

Most mindent értek! A boldogságtól eláll a lélegzetem is. Átölelem a cselédet, meg a ezukrászinast s az utóbbinak még 20 frankot adok az elolvadt fagyaltért kárpótlásul. És megint a feleségem felé fordulok, akit szinte megfojtok boldog, jókedvű öleléssel. Hanem ezt a jó kedvemet hirtelen lelohasztja az, amikor látom, hogy a feleségem éppen most fogyasztja el az utolsó szál spárgát a jó fehér mártással.

Ime, tehát 46 frankomba került ez a spárga, amelyből nekem egy falat sem jutott. Máskor mégis inkább valami ékszert vásárlók névnapi ajándékul!

ket, s helyezték el ezeket az elhagyott gyermekeket oly otthoban, ahol nem fásul el szívök, nem hemályosul el értelmük, nem vadul el a lelkük; ahol becsületes, erényes, az élők iránt tisztelettel és szeretettel, a halottak iránt kegyelettel viselkedő, okos- és nemesen érző lényekké nevelődnek!

Brankovics György.

A szegény iskolás gyermekek érdekében.

A szegény, fázó és éhező iskolás gyermekek istápolása érdekében az alább következő felhívást örömmel közöljük lapunk hasábjain. Örömmel azért, mert a felhívásnak áldásos eredménye volt a multban s így remélhetjük, hogy a nemes ügy iránti áldozatkészség a jelenben sem fog lelohadni.

Felhívás Újpest nemesszívü közönségéhez!

Itt a tél, a szegény emberek réme!

Hiába félünk tőle, megjelenik pontosan.

Fehér takaróját ráborítja a haldokló természetre s hogy könnyű legyen haldoklása esontig ható szélvész fuvoláján altató dalt dudol neki. Jéggé fagyasztja a vizek sima tükrét s korlátlan urrá lesz szárazon és vízen.

A zsarnok kényur csak most tűnik fel borzasztó valóságában. Jaj annak, kit késületlenül talál!

Pedig sokan, nagyon sokan vannak, kiknek nincs meleg hajlékuk, kiknek rongyos a ruhájuk, kiknek megfagyott lábát cipő avagy eszima helyett egy elrongyolt, szétmállott bőrdarab takarja, kiknek hű kisérőjük: az éhség s akiknek lázas fényű szemekből szívfaesaró, néma könyörgés szól hozzánk.

Nem folytatjuk tovább, hiszen a zsarnok tél borzalmaít ismerjük mindnyájan, akik érző szívvel bírnak, akik szeretjük embertársainkat.

Szeretettel ajkunkon kérünk nemesszívü felebarátainktól csekélyke adományt az újpesti szegény-, éhező-fázó iskolás gyermekek részére.

Szeretettel s bizalommal kopogtatunk minden ajtón azok nevében, kik ezt nem tehetik s adja Isten, hogy saját részükre soha se is tegyék.

Aldozzunk e nemes cizlra tehetségünk szerint s küldjük el filléreinket a csatolt utalványnyal rendeltetésük helyére. „*Kétszer ad, ki gyorsan ad*“.

Akinek szive hevesebben dobog a szegény iskolás gyermekekért, az vegye kezébe a mellékelt gyűjtő-ívet s gyűjtsön ismerősei, barátai körében, — szem előtt tartva — hogy a filléres adományt is hálásan és köszönettel vesszük.

„Fillérből lesz a korona“.

Az így összegyűjtött összeget az „*Újpesti Takarékpénztár*“ —ba (Árpád-ut 17. sz. alá) — a gyűjtő-ívet pedig *Friedrich Vendel* bizottsági elnökhöz (Széna-téri áll. el. fuiskola) kérjük f. évi december 20-ig beküldeni.

A beküldött nemesszívü adományokat az összes újpesti hírlapokban nyilvánosan nyugtázni fogjuk.

Akik pedig követve szívük nemes sugallatát, — mint az elmúlt télen — az éhező iskolásgyermekeknek ingyen ebédet volnának szivesek felajánlani, azok kegyeskedjenek ezen szándékukat szóval vagy írásban — annak megjelölésével hány fű — vagy leány tanulónak adnak ebédet — szintén *Friedrich Vendel* bizottsági elnöknel bejelenteni.

Védjük meg — a zsarnok téllal szemben — ezeket a sápadt arczu, szolid tekintetű, elrongyolt ruhájú — éhes iskolásgyermeket szeretetünkkel.

„A szeretet által leszáll a kastély a kunyhóhoz és a selyemkötös a nyomor rongyaihoz. A társadalom jótékonyasága elvonja a paloták bántó ragyogását és bevilágítja a nyomor tanyáinak homályát.“

Minden nemes tett önmagában találja legszebb jutalmát!

Adjatok, adjatok amit Isten adott!!!

Diamantstein Lajos Kolozsváry Gyula

Zsoldos János, diszelnök.

Bendász János, jegyző. Friedrich Vendel, elnök.

Baumgarten Etelka, Benkovits Imre id., Földes Károly, Halápy János, Hevesi Vilmos, Imrich János, Józsa Dániel, Kiss Béla, Papp Mihály, Radoch József, bizottsági tagok.

H I R E K.

— **A községi választásokra** alakult pártok szorgalmasan gyűleseznek s nagy de nem mindig dícséretes leleményességgel gyűjtik táborukba a híveket. A független választó polgárok pártja az első és második kerületben már a képviselő jelöltjeivel is tisztában jött. Az I-ső kerület: Illek Vince apátplébánost, Wolfner Tivadart és Friedmann Armin, a II-ik kerület: Kovács Nagy Lajos drt, Lichtmann Henrik drt, és Ladányi Zsigmondot jelölte. A III-ik és IV-ik kerületben nagy nehézségekbe ütköztek a pártok a szervezkedése, amenyiben e két kerületet ugy látszik az ellenzék uralja teljesen. A községi ellenzéki párt szervezését már befejezte mind a négy kerületben, jelöltjeit azonban csak közvetlenül a választás előtt állítja föl. A szociáldemokrata párt szövetezése az ellenzéki párttal hajótörést szenvedett, mert a szociáldemokraták azt kívánták, hogy a 30 zavazó fejében 4 jelöltet fogadjon el tőlük az ellenzék. A bírói állásra vonatkozólag a pártok ugylátszik dr. Ugró Gyula személyében állapodnak meg. Törvénybíránk a 78 éves Hochbaum ismét oly jó érzi magát, hogy esze ágában sincsen a helyét másnak átengedni s ezt már értésére is adta a törvénybírói állásra szintén pályázó Adamis Lajosnak. A többi jelöltek burka még nem pattant ki, a meglepetésekre azonban el lehet a nagy közönség készülvé.

— **Illek Vince** apátplébános súlyos betegen fekszik a plébánián. Kezelő orvosa *Angyán* dr. azonban reméli, hogy még talpra állítja köztisztelőnek és szeretetnek örvendő lelkészét az újpesti róm. kath. egyháznak, amiért az egyház hívei is őszintén eszedeznek az egek urához.

— **Halálozás.** Kárpáti János, az ungvölgyi helyiérdekű vasut igazgatója, a magyar helyiérdekű vasutak r. t. igazgatósági tagja, az újpesti Takarékpénztár igazgatóságának elnöke, az újpesti Közművelődési kör elnöke f. é. december hó 1-én 51 éves korában, jobblétre szenderült. Temetése f. é. december hó 2-án d. e. 11 órákor volt. Az elhunyt nagy részvét kísérte ki a esendes ember országra s elhunytáról a családon kívül az „Ujpesti Takarékpénztár” s a „Közművelődési Kör” külön gyászjelentéseket adtak ki. — *Öz. Jakab Istvánné* szül. Böhm Katalin folyó hó 1-én, életének 80-ik évében, rövid szenvedés után megszűnt élni. A megboldogult hült tetemeit f. hó 3-án délután 3 órákor adták át az újpesti sírkertben az örök nyugalomnak. Az elhunytban özv. Wester Gusztávné az édesanyját gyászolja.

— **Felülvizetések.** Dr. Boros Mór 8 kor., Wagner Samu 4 kor., Friedmann Armin 3 kor., Balog Armin 3 kor., dr. Fagyas Gyula, Rapaport Mór, Sternfeld Lina, Lichtenstein Ignác, Mezei Jakab, dr. Hédervári Sámuel 2—2 kor., Benkóvits Imre, N. N., Halász Manó, Diamantstein Lajos, Herzfeld Dezső és Scheiber Salamon 1—1 kor., melyért a nőegylet választmányja ez uton is köszönetét nyilvánítja.

— **A „Törekvés” Football Club** Katalin-estélye f. évi november hó 21-én arról tanuskodott, hogy a „Törekvés” tagjai nemesak a sport mezején, hanem a mulatság rendezés terén is megállják a helyüket. A Colosseumban megjelent szép számu közönség előtt meglepő készséggel s alakítással adták elő műkedvelői Rákosi Jenőnek „Éjjel az erdőn” ezimű népszínművét. A közreműködők közül legnagyobb tetszést és tapsot aratott *Halassy Erzsike* természetes és könnyed játékával és *Ohlendorf József* pompásan előadott football kupléival, kifogástalanul megfelelt feladatainak még: Lakatos Mari, Rajner Margit, Menschel Juliska, Fandl Mariska, Benkó Emma, Lada Gizella, Moritz József, Markó István, Suszek János, Jankovits Andor és Viktor, Soltész Béla, Szabó Béla (s a bakter szerep személyesítője, kinek nevét nem sikerült megtudnunk) és Jankovics Aladár, aki a dícséretet a darab ügyes rendezéseért is megérdemli.

— **Közgyűlések.** Az újpesti Zeneművelő Egyesület f. é. december hó 6-án d. u. 3 órákor tartja évi rendes közgyűlését.

— **A fertőző betegségek közül** Újpesten a múlt hónapban a ronszó taroklob: 4 esetben, — a vörheny: 18 esetben, — a kanyaró: 131 esetben, — croup: 3 esetben fordult elő.

— **Estélyek. Hangversenyek. Tánczvizalmak.** A „Szent Erzsébet jólékonysági nőegyesület” f. é. december hó 5-én este 8 órákor tartja a Katholikus kör István-téri helyiségében a második thea-estélyét. Az estélynek kiváló érdekességet fog kölcsönözni az alábbi műsor, amelyen a művészgárda már eddig is a legelőnyösebben ismert tagjai adnak egymásnak találkozókat, hogy az éhezőknek egy falat kenyeret, a közönségnek pedig egy élvezetes estét szerezzenek. A műsor a következő: 1. Swendsen: Románéz. Sarasate: Lapatsado. Hegedűn előadja: *Haris Ervin*. Zongorán kíséri: *Flügl József*. 2. Énekszámok. Éneklő: *Roemer Karola*. Zongorán kíséri: *Hűke Kálmán*. 3. Schubert-Heller: Die Forelle. Zongorán előadja: *Hűke Kálmán*. 4. Humorisztikus felolvasás. Tartja: *Pörge Gergely*. 5. Zseni József: Kurucz kesergők. Sebeink csak nem szűnnek. Bujdokolva járok. Kun László: Messze, messze. Rodosztoba. Tárogatón előadja: *Goll Jenő*. Zongorán kíséri: *Hűke Kálmán*. — Az „Ujpesti Közművelődési Kör” f. é. december hó 12-én este 9 órákor rendezti a kör helyiségeiben művész-hangversenyét. — Az „Ujpesti Magyar Műkedvelők Köre” f. é. december hó 12-én este 8 órákor rendezti a Colosseumban színelőadással egybekötött tánczvizalmát részben a helybeli elagott 48—49-es honvédek javára. — Az „Ujpesti izraelita iparos és kereskedő ifjak egylete” f. é. december hó 19-én este 8 órákor a Közművelődési kör helyiségeiben, hangversenynyel és színelőadással egybekötött tánczvizalmat rendez a saját segélyalapja javára. — A „Kossuth Lajos betegsegélyző s temetkezési nőegylet” f. é. december hó 25-én este 8 órákor a Colosseumban műkedvelői színelőadással egybekötött előadást rendez.

— **Választások.** Az újpesti izraelita hitközség f. é. december hó 6-án d. e. 9 óra és d. u. 4 óra között választja meg hitközségi elnökét, hitközségi képviselőit s az adófelosztó bizottságnak a tagjait. A választás helyisége az Arpád-uti Széchényi kávéház. — Az újpesti ipartestület bekéltető bizottságának a tagjait s közgyűlési kiküldötteit ugyancsak f. é. december hó 6-án d. u. 2 órákor fogja megválasztani, az ipartestület helyiségében. — Az iparostanonczok és tanoncz-iskolák ellenőrzésére az iparhatósági megbízottak f. é. december hó 13-án d. e. 9 órákor fognak az ipartestület hivatalos helyiségében megválasztatni.

— **Szent-Missió** fog tartatni Újpesten f. é. december hó 5-től 13-ig sz.-Domonkos-rendű szerzetesek vezetése alatt magyar, német és tót nyelven a következő sorrendben: *December 5-én* (szombaton): este 1/2 7 órákor bevezető ájtatosság magyar szentbeszéddel a plébánia-templomban. *December 6-tól 13-ig:* naponkint reggel 6 órákor hajnali mise, utána német szentbeszéd a plébánia-templomban; — délután a vasár- és ünnepnapon (kedden) 3 órákor, hétköznapokon esti 1/2 7 órákor litánia, utána magyar szentbeszéd a plébánia-templomban. — Ugyanczen időben naponkint délután tót nyelven szentbeszéd a *megyeri-kápolnában*. *December 13-án:* d. u. 3 órákor ünnepélyes hálaadó istentisztelettel és magyar nyelvű szentbeszéddel a szent-missió befejezése a plébánia templomban. Felhívatnak a katolikus hívek, hogy a kegyelem e napjait minél buzgóbban használják fel lelkök üdvösségére! *Illek Vince* apát plébános.

— **Jótlékonyság.** A „Helyiérdekű vasutak egyesített irodájának tisztikara”, Kárpáti János temetése alkalmával 20 koronát adott át Hevesi Vilmos kezeihez koszorúmegváltásáért a „Szegény gyermekek felruházására alakult bizottság” részére, amihez Hevesi Vilmos ugyanazon ezimen szintén 5 koronával járult.

— **Kérelem.** Az „Ujpesti Torna Egylet” felkéri mindazokat, akiknek felhívást küldött az egylet által nyitandó jégpályát illetőleg, hogy válaszukat f. évi december hó 15-ig a felhíváshoz mellékelve levelezőlapon megküldeni sziveskedjenek. A jégpályát illető minden további felvilágosítást annak idején az egyesület alkalmas módon fogja a nagy közönség tudomására hozni.

— **Gazdátlan nyeremények.** A legutóbb kiadott hivatalos kimutatás szerint a Jásziv sorsjegyeknél 16600 db olyan nyeremény van, a melyért még nem jelentkeztek, nyilván azért, mivel e sorsjegyek tulajdonosai nem tudják, hogy sorsjegyük ki van már

huzva. Így van ez a többi sorsjegynél is és mivel ezek a nyeremények elévülnek, mondhatni, hogy sok millióra menő vagyontul el azért, mert a sorsjegyirtokosok nem elég gondosak és nem jártnak megbízható sorsolási lapot. Ennélfogva, a kinek sorsjegyei és egyéb értékpapirjai vannak, arra nézve rendkívül fontos egy megbízható sorsolási lapnak a járátása. Ilyenként ajánlható a „Pénzügyi Hírlap”, a melynek sorsolási mellékletjét a Pénzügyi Utmutatót a nagymélt. m. kir. belügyminiszter mint teljesen megbízható szakközönyt, a nagymélt. m. kir. pénzügyminiszter mint szakértelemmel és pontosan szerkesztett közönyt hivatalosan ajánlott. A lap előfizetői a januári számmal ingyen megkapják a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvet, a mely sok hasznos tudnivalón kívül tartalmazza a kezdettől fogva az 1903. év végeig kihuzott, de kifizetés végett bemutatni elmulasztott sorsjegyek, kötvények és záloglevelek hiteles kimutatását, hogy e könyvből bárki azonnal megláthatja, ki van-e sorsjegye huzva vagy nincs. A „Pénzügyi Hírlap” előfizetési ára egy évre, a Pénzügyi Utmutatóval és a Pénzügyi és Tőzsdei Évkönyvvel együtt 5 korona, a mely postautalványon küldendő be a kiadóhivatalba, VII., Kerepesi-ut 44. szám.

— **Kereskedelmi alkalmazottak otthona.** Az újpesti kereskedelmi alkalmazottak elhatározták, hogy egy otthont az az egyesület létesítenek. Az alakuló gyűlést f. é. november hó 28-án tartották meg, 56 kereskedelmi alkalmazott jelenlétében. Ez alkalommal megválasztották az ideiglenes tisztikart is, mely a következő: *Elnök:* Gerő Armin. *Alelnökök:* Géczy, Barna és Kardos Jenő. *Titkár:* Fuchs Jenő. *Jegyző:* Ringer Bernát. *Pénztárnok:* Weisz Béla. *Ellenőrök:* Budik József, Vikolejovits V. *Könyvtárnok:* Havas Izsó. *Háznagy:* Wukitsevits József. Megválasztott még 12 választmányi tag 3 pót tag, 5 felügyelő bizottsági tag és 5 segítő és helyező bizottsági tag. A kereskedelmi alkalmazottak, e szép törekvése bizonyányára dícséretes és kívánatos, hogy otthonuknak minden szakbeli a tagja legyen s hogy kellő támogatásban részesüljenek.

I R O D A L O M.

* **Lengyelország.** A júliusi forradalom hire napok alatt végig röpült egész Európán. A lengyelek büszkén nevezték magukat a Kelet-franciaiának. A francia nyelv is nagyon el volt köztük terjedve. Sok műveltségi kápos is füzte őket az igazi forradalmi nemzethez. A júliusi forradalom híre megmozdult náluk minden. A belgiumi felkelésnél biztosra vették az orosz beavatkozást s így a nagy háborút. Franciaország és a csár között, a mely visszadja Lengyelország függetlenségét. Epen az orosz hadi készülődés, mely azzal a veszélyvel fenyegetett, hogy az országot muszka katonaság szállja meg, a nemzeti hadakat pedig külföldre viszik, tette szükségessé a forradalom gyors kitörését. Ezt a francia titkos társaságok küldöttjei is siettették, hogy megakadályozzák a muszka seregnek nyugotra vonulását.

1830 december 10-ikére határozta el a carbonarik társasága, mely tagjai közé számította a legtöbb táborkot és tisztet, a kitörést. De mivel a rendőrség több összeküvőt elfogott, siettek, hogy az egész tervek dugába dőljen. November 29-ikén este egy csapat deák és kadét beront a nagyherceg palotájába, leöli az öröket és maga a kormányzó is csak nagy bajjal megekül, hálóköntösben. A munkások a mozgalomhoz esatlakoznak; a lengyel ezredek egy része is. Az ellenkező táborkotésben megölik. Éjjel után Konstantin kihivatja az orosz őrséget és Varsó minden raktárával és hadi készletével a forradalom vezetőinek hatalmába jutott.

A lengyelek szabadságharczával foglalkozik részletesen a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 202. füzeté.

A 12 kötetes nagy munka szerkesztője Marczali Henrik, egyetemi tanár, ki egyuttal a kötet írója is. Egy-egy gazdagon illusztrált kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzetként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irodalmi Intézet Részvénytársaság Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés utján, havi részletfizetésre is.

Árverési hirdetés kivonat.

Az újpesti kir. járásbírósa mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Horváth és Herczeg** bej. cég végrehajtható Sillingi Sándor és neje szül. Balog Borbála végrehajtást szenvedett elleni 4000 kor. tőke és jár. irántj. végrehajtási ügyében a pestvidéki kir. törvényszék az újpesti kir. járásbírósa területén lévő a főt. 1004. sz. betétben foglalt s $\frac{1}{10}$ részben Sillingi Sándor, $\frac{1}{10}$ részben Sillingi Julianna férj. Tóth Istvánné, $\frac{1}{10}$ részben Sillingi Zsuzsanna férj. Molnár Istvánné, $\frac{1}{10}$ részben Sillingi Mária férj. Gódor Istvánné $\frac{3}{10}$ részben Sillingi János és $\frac{3}{10}$ részben Sillingi Mihály nevében álló A \dagger 479.1 sorsz. ingatlanra 990 koronába ezennel megállapított kikiáltási árban az utóajánlati árverést elrendelte azzal, hogy az árverés a főt. 1069. számú tkvi betétben foglalt ingatlanra a csatlakozottnak kimondott váci takarékpénztár 800 korona tőke és jár. iránti követelésének kielégítése céljából is megtartatik és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1903. évi december hó 15-ik (tizenötödik) napján délelőtt 11 órakor Fót község-házánál megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól eladatni nem fog.

A főt. 1004. számú betéti ingatlanon C 1 sorsz. alatt öz. Sillingi Andrásné szül. Lassu Julianna javára bekebelezett holtgártó hasznélvezeti illetve özvegyi hasznélvezeti jog, továbbá a főt. 1069. sz. betéti ingatlanon ugyanannak javára bekebelezett évi járadék, mint szolgálmi jog az árverésen tekintetbe nem vétetnek, illetve az árverés az ezen hasznélvezetre és szolgálmi jogra való tekintet nélkül tartatik meg.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan eredeti becsárának 10 %-át vagyis 10 koronát és illetve 82 kor. 50 fill. készpénzben vagy az 1881. LX. t.-ez. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az érvényben levő igazságügyminiszteri rendeletekben kijelölt óvadékképes értékpapírban a

kiküldött kezébe letenni avagy az 1881. LX. t.-ez. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni,

Kelt Újpesten 1903. évi október 15-én a kir. bíróság mint tkvi hatóság.

Keserü
k.r. albiró.

1410. végrh. sz. 1903.

Árverési hirdetés.

Alulirt kiküldött bir. végrehajtó ezennel közhírré teszi, hogy az újpesti kir. járásbírósnak 1903. évi V. 2021. sz. végzése folytán **Adamis Lajos** ügyvéd által képviselt **Eliás Mark** felperes részére **Borgen Saul** alperes ellen 1000 korona követelés s jár. erejéig elrendelt kielégítésvégrehajtás folytán alperestől lefoglalt és 1178 koronára becsült ingóságokra az újpesti kir. járásbírósa V. fenti sz. végzésével a további eljárás elrendeltetvén, annak az alap és felülfoglaltok követelése erejéig is, a mennyiben azok kielégítési jogot nyertek volna alperes lakásán **Újpest, Árpád-u. 73. sz. alatt** leendő megtartása határidőül 1903. évi **december hó 7 napján délelőtt 11 órára** kitiizetnek, a mikor a bíróság lefoglalt butorok és szövetáru s egyéb ingóságok a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés mellett, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Felhivatnak mindazok, kik az elárverzendő ingóságok vételárából a végrehajtó követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, a mennyiben részükre a foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, hogy elsőbbségi jelentéseiket az árverés megkezdéseig alulirt kiküldött írásban beadni, vagy pedig szóval bejelenteni el ne mulaszták.

Kelt Újpesten, 1903. évi nov. hó 16.

Kiss Gyula

kir. bírósági végrehajtó

Szőlőlugast

Ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas, (bár mind kuszó természetű) mert nagyobb része ha megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem értek el eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek, azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megtermes ninesen oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondozással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületeknek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekőbb dísz, anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az egyébre használható rézektől. Ez a legháladosabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, színes fénynyomatu katalogus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki ezimét egy levelező-lapon tudatja.

Czím: 3.

Érmeiléki első szőlőültványtelep
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Árpád-ut 4. sz. házban
üzlethelyiségek lakással s
még kisebb-nagyobb lakások
azonnal is kiadók.

Fuchs Antal és József

kő- és könyvnyomdája

Újpest, István-utca 9. sz.

Ajánlkoznak a könyvnyomdai szakba vágó munkák szabatos, gyors és pontos elkészítésére a legjutányosabb árak mellett.

Elvállalnak hirdapok és művek minden nyelvben, körlevelek, táblázatok, esketési, gyűlési és egyéb meghívók, gyászjelentések, községi, ügyvédi és minden más hivatalbeli, kereskedelmi és egyetbeli nyomtatványok, szállítólevelek, falragaszok, vonalzott üzleti könyvek, folyóiratok stb. stb. a legmérsékeltebb árakon való elkészítését.